

Speciile de ichneumonide (Hymenoptera, Ichneumonidae) care parazitează viespea acelor de molid *Pristiphora abietina* (CHRIST) (Hymimenoptera, Tenthredinidae)

CONSTANTIN PISICĂ†, VALENTIN BRUDEA

Abstract

Ichneumonid species (Hym. Ichneum.) parasite on the little spruce sawely *Pristiphora abietina* (CHRIST) (Hym. Tenthredinidae)

Ichneumonid species are obtained from cocoons of little spruce sawely collected Suceava district. The species *Mesoleius ruficollis* Hlgh. and *Ctenochira flavicaudata* Rom. are news in Romania.

Pristiphora abietina (CHRIST.) is the new host species in Romania for species: *Agrothereutes abbreviatus* F., *Mesoleius ruficollis* Hlgr. *Lissonota folii* Thoms., *Endasys analis* Thoms., *E. brevis* Grav., *E. testaceus* Taschb., *Mesochorus brevipetiolatus* Ratzb. and *Ctenochira flavicauda* Rom.

1. Introducere

Viespea acelor de molid - *Pristiphora abietina* (CHRIST.) a produs în perioada ultimilor ani gradații pe molidul din afara zonei ecologice de vegetație. Cercetările pentru obținerea parazitoizilor au fost efectuate în perioada anilor 2004 - 2005 în zona ocolului silvic Râșca, județul Suceava. În aceste cercetări s-au urmărit și unele aspecte ale biologiei și ecologiei dăunătorului precum: dinamica dezvoltării viespii în raport de fenologia molidului, a zborului, depunerii ponte, dezvoltarea și modul de atac al larvelor, daunele produse și formarea coconilor. S-a analizat densitatea coconilor la m², gradul de parazitare a acestora și evoluția gradației (BRUDEA ȘI PEI, 2005).

2. Materiale și metode de cercetare

Materialul ichneumonologic prelucrat în această lucrare a fost obținut în laborator din coconi de *Pristiphora abietina* la sfârșitul lunii martie și începutul lunii aprilie 2005. Procentul de parazitare al coconilor cu specii de ichneumonide a fost cuprins între 21-35%. Un singur cocon a fost parazitat de chalcidoide.

3. Rezultate

Familia *ICHNEUMONIDAE*

Subfamilia *BANCHINAE*, tribul *Lissonotini*

1. *Lissonota folii* Thomson, 1877. 3 masculi obținuți în laborator din coconi de *Pristiphora abietina* (CHRIST.), aprilie 2005, colectați în Ocolul silvic Râșca, județul Suceava.

Gazde: specie polifagă obținută din diferite lepidoptere (AUBERT, 1979; KASPARIAN,

1981), precum și din *Cynips quercus-folii* L. (PISICĂ, 2001; PISICĂ ȘI POPESCU, 2009) și din *Pristophora abietina* (CHRIST.) (ENTOMOPHAGA, 1966, 1971).

Răspândire geografică: regiunea paleartică (AUBERT, 1979). Este larg răspândită și în România (PISICĂ 2001; PISICĂ ȘI POPESCU, 2009).

Subfamilia *CRYPTINAE*, Tribul Cryptini

2. *Agrothereutes abbreviatus* (FABRICIUS, 1794).

2 femele obținute în laborator din coconi de *Pristophora abietina* (CHRIST.), aprilie 2005, colectați în ocolul silvic Râșca, județul Suceava. **Gazde:** specie polifagă, parazitează *Cochylidae*, *Lasiocampidae*, *Noctuidae*, *Psychidae* (Lep.) și *Diprionidae* (Hym.) (KASPARIAN, 1981). *Pristophora abietina* (CHRIST.) este gazdă nouă pentru *Agrothereutes abbreviatus* F. **Răspândire geografică:** regiunea paleartică (Constantineanu și Mustață, 1982). Specie larg răspândită în România (Pisică, 2001).

Subfamilia *CRYPTINAE*, tribul Phygadeuontini

3. *Endasys analis* (THOMSON, 1883).

1 femelă obținută dintr-un cocon de *Pristophora abietina* (CHRIST.), aprilie 2005, colectat din ocolul silvic Rașca, județul Suceava. **Gazde:** *Pristophora abietina* (CHRIST.) (Kasparian, 1981). Semnalăm această specie, pentru prima dată în țara noastră, din această gazdă. **Răspândire geografică:** Europa (KASPARIAN, 1981). În România se cunoaște din județele: Hunedoara, Mehedinți și Prahova (PISICĂ, 2001).

4. *Endasys brevis* (GRAVENHORST, 1829).

1 femelă obținută dintr-un cocon de *Pristophora abietina* (CHRIST.), aprilie 2005, colectat din ocolul silvic Rașca, județul Suceava. **Gazde:** *Nematus ribesii* Scop., *Pristophora abietina* CHRIST., *Pachynematus montanus* Zadd. (*Tenthredinidae*), *Cydia pomonella* L. (*Tortricidae*), *Malacosoma neustria* L. (*Lasio-campidae*) (Lep.) (KASPARIAN, 1981). Semnalăm această specie, pentru prima dată în țara noastră, din *Pristophora abietina* (CHRIST.). **Răspândire geografică:** vestul și centrul Europei (KASPARIAN, 1981). Este larg răspândită în țara noastră (PISICĂ, 2001).

5. *Endasys testaceus* (Taschenberg, 1865).

4 masculi obținuți din coconi de *Pristophora abietina* (CHRIST.), aprilie 2005, colectați din ocolul silvic Rașca, județul Suceava. **Gazde:** *Pristophora abietina* (CHRIST.) (KASPARIAN, 1981; ENTOMOPHAGA, 1966, 1971). Semnalăm această specie, pentru prima dată în țara noastră, din această gazdă. **Răspândire geografică:** Europa (KASPARIAN, 1981; ENTOMOPHAGA, 1966, 1971). În România se cunoaște din județele Botoșani și Mureș (PISICĂ ȘI POPESCU, 2009).

Subfamilia *CTENOPELMATINAE*, tribul Mesoleini

6. *Mesoleius ruficollis* Holmgren, 1857.

1 mascul eclozat în laborator dintr-un cocon de *Pristophora abietina* (CHRIST.), în luna aprilie 2005, recoltat din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava. **Gazde:** necunoscute. *Pristophora abietina* (CHRIST.) este gazdă nouă pentru acest parazitoid. **Răspândire geografică:** nordul și centrul Europei. **Specie nouă pentru fauna României.**

Subfamilia *MESOCHORINAE*

7. *Mesochous brevipetiolatus* Ratzeburg, 1844.

3 masculi obținuți din coconi de *Pristophora abietina* (CHRIST.), în luna aprilie 2005, recoltați în Ocolul silvic Râșca, județul Suceava. **Gazde:** specie polifagă (CONSTANTINEANU ȘI MUSTAȚĂ, 1982), obținută și din *Pristophora abietina* (CHRIST.) (ENTOMOPHAGA, 1966, 1971). **Răspândire geografică:** Europa Centrală și Rusia. În România se cunoaște din județul Iași (CONSTANTINEANU ȘI MUSTAȚĂ, 1982).

Subfamilia *TRYPHONINAE* Tribul Tryphonini

8. *Ctenochira flavicauda* (ROMAN, 1912).

1 mascul obținut dintr-un cocon de *Pristophora abietina* (CHRIST.), în luna aprilie 2005, recoltat din Ocolul silvic Râșca, județul Suceava. **Gazde:** *Pristophora abietina* (CHRIST.) (KASPARIAN, 1981; ENTOMOPHAGA, 1966, 1971). **Răspândire geografică:** vestul Europei (KASPARIAN, 1981). **Specie nouă pentru fauna României.**

4. Concluzii

În urma identificării materialului obținut în laborator din coconi de *Pristophora abietina* (CHRIST.) s-au găsit 8 specii de ichneumonide, care aparțin la 5 subamilii: (*Banchinae*, *Cryptinae*, *Ctenopelmatinae*, *Mesochorinae* și *Tryphoninae*), cu o parazitare cuprinsă între 21-35%.

Speciile *Mesoleius ruficollis* Hlgr. și *Ctenochira flavicauda* Rom. sunt noi pentru fauna României.

Pristophora abietina (CHRIST.) este gazdă nouă în România pentru speciile: *Agrothereutes abbreviatus* F., *Mesoleius ruficollis* Hlgr. *Lissonota folii* Thoms., *Endasys analis* Thoms., *E. brevis* Grav., *E. testaceus* Taschb., *Mesochorus brevipetiolatus* Ratzb. și *Ctenochira flavicauda* Rom.

Datele prezentate în această lucrare evidențiază unele aspecte faunistice și ecologice referitoare la cunoașterea relațiilor parazitoid - gazdă și gazdă - parazitoid, precum și date de răspândire geografică a speciilor de ichneumonide menționate.

Bibliografie

- AUBERT J. F. 1979. Les Ichneumonides Ouest - Palearctiques et leurs hôtes. 2 Banchinae et supp. aux Pimplinae. E.D.I.F.A.T. - O.P.O.D.A. Echauffour, France.
- BRUDEA V., PEI GH. 2006. Biology and control researches concerning the little spruce sawfly *Pristophora abietina* (CHRIST) (Hymenoptera: Tenthredinidae). An. șt. Univ. « AL. I. Cuza », Iași (serie nouă), Biol. anim., 52 : 131 - 136.
- CONSTANTINEANU M., MUSTAȚĂ GH. 1982. Hymenoptera. Familia Ichneumonidae. Subfamilia Mesochorinae. Fauna României, IX/10. Editura Academiei Române, București.
- KASPARIAN K. 1981. Otriad Hymenoptera - Sem. Ichneumonidae. In Opredeliteli nasecomâh evropeicoi ciasti SSSR. Ed. Nauka, Leningrad.
- PISICĂ C. 2001. Ichneumonidele (Hymenoptera, Insecta) din România și gazdele lor. Catalog. Editura Univ. « AL. I. Cuza » din Iași.
- PISICĂ C. & POPESCU I. 2009. Le Catalogue des Ichneumonides (Hymenoptera: Ichneumonidae) de Roumanie. Editura PIM, Iași.
- ENTOMOPHAGA - Lista de identificare O.I.L.B., nr. 6 (1966), nr. 8 (1971).

Valentin Brudea

Facultatea de Silvicultură Suceava,
str. Universității nr. 13; 720229
vbrudea@usv.ro